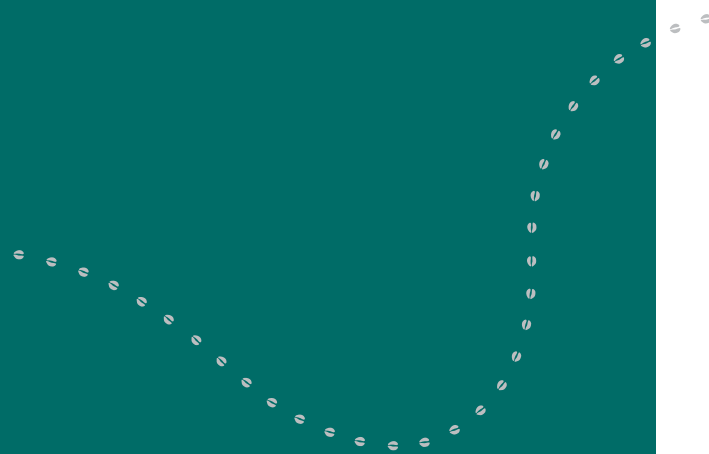

ENERGI- OG KLIMAPOLITIK

INDHOLD

Norrdjurs viser retning	3
Energi- og klimapolitikken forudsætninger og opbygning	4
Den globale og nationale dagsorden	6
Den lokale dagsorden	8
Hvad betyder det for os.....	10
De aktive samarbejder	12
Et robust Norrdjurs.....	14
Grøn transport.....	16
Byer og land i udvikling	18
Grøn erhvervsvekst	20
Energi- og klimapolitikken udmøntning	22
Miljøvurdering	23

NORDDJURS VISER RETNING

Vi har en fælles udfordring. Verden er i forandring, og vi bliver stadigt flere mennesker til de samme ressourcer i et foranderligt klima med global opvarmning. Mere ekstremt vejr med flere skybrud og stormfloder truer vores velfærd og fremtidsmuligheder.

I Norddjurs mener vi, at vi sammen må tage ansvar for at håndtere denne udfordring med rettidig omhu i respekt for menneskers trivsel, vores udviklingsmuligheder og naturens diversitet. Det er på mange måder den vigtigste opgave for os overhovedet: At tage ansvar for, at vores børn og alle kommende generationer får samme muligheder som os og kan gå en tryk fremtid i møde.

Med denne energi- og klimapolitik vil vi i kommunalbestyrelsen tage vores del af ansvaret ved at vise retningen for håndtering af klimaudfordringerne lokalt. Men vi skal samtidig huske, at det er alle os, der bor og arbejder her i Norddjurs, der skal stå sammen og tage de nødvendige skridt på vejen. Vi vil gerne bidrage til, at vi kan gøre det i fællesskab gennem konstruktive og målrettede samarbejder, der ikke kun fokuserer på problemerne, men også på de innovative muligheder, det giver os.

Formålet med denne politik er at skabe rammerne for et grønt, bæredygtigt og robust Norddjurs, der både kan medvirke til at bremse den globale opvarmning og er i stand til at modstå dens virkning i form af oversvømmelser.

Årsagen til global opvarmning er mange års udledning af drivhusgasser (bl.a. CO₂), der i høj grad stammer fra vores energiforbrug. Drivhusgasserne lægger en hinde

om atmosfæren og holder på varmen, også kaldet drivhuseffekten.

For at bremse den globale opvarmning, er vi nødt til at reducere energiforbruget og skifte til CO₂-neutrale brændstoffer samt arbejde målrettet for at reducere udledningen af drivhusgasser i for eksempel transportsektoren. Derfor er det naturligt, at Norddjurs som en af de første kommuner i Danmark samler en politik for både energi og klima. Vi går gerne forrest, og vi vil have alle med.

Når denne ambitiøse politik bliver til handlinger, vil Norddjurs Kommune og alle os, der bor og arbejder her, stå stærkere. En robust kommune, der tager ansvar og er på forkant med grøn energiforsyning og klimatilpasning, er attraktiv både for tilflyttere og virksomheder - det bliver et af fremtidens konkurrenceparametre.

Jeg er stolt af, at denne energi- og klimapolitik er vedtaget af en enig kommunalbestyrelse den 22. august 2017.

Med venlig hilsen

Jan Petersen
Borgmester

ENERGI- OG KLIMAPOLITIKKENS FORUDSÆTNINGER OG OPBYGNING

I Norddjurs har vi nogle særlige forudsætninger for at understøtte både problemløsning og idéudvikling. Vi er gode til at samarbejde, vi har engagerede borgere og erhvervsdrivende, og vi har pladsen til at gennemføre nye ideer, som alle, der bor og arbejder her, måtte komme med. Det handler bare om at komme i gang.

Energi- og klimapolitikken sætter rammen for det fremtidige samarbejde med erhvervet og borgere om at finde de bedste løsninger for os. Vi ønsker med denne politik at se forandringerne som en rigtig god grund til at tænke kreativt. Som en driver for innovation, der kan videreudvikle vores erhvervsliv og lokalområder.

FRA POLITIK TIL HANDLING

Energi- og klimapolitikken er defineret i fem løsningsorienterede spor med fokus på det, vi har mulighed for at opnå, frem for entydigt at fokusere på de problemer, vi står over for. Sporene tager udgangspunkt i kommunens vision samt i de globale og lokale dagsordner og vilkår.

Politikken sætter rammerne for de konkrete strategier, planer og handlinger, som vi sammen kan realisere for at skabe den nødvendige udvikling. Det første spor, ”De aktive samarbejder”, definerer tilgangen til at arbejde med de øvrige fire spor. De aktive samarbejder rummer en ny tilgang til borgerinddragelse, beslutningsrækkefølge og

FN'S VERDENSMÅL, EU'S OG DANMARKS KLIMAMÅL

NORDDJURS KOMMUNES VISION OG STRATEGI

DE AKTIVE SAMARBEJDER OM:

ET ROBUST
NORDDJURS

GRØN
TRANSPORT

BYER OG LAND
I UDVIKLING

GRØN
ERHVERVSVÆKST

STRATEGI OG HANDLING

samarbejde om vores fælles udfordringer på energi- og klimaområdet.

Politikken suppleres af et dynamisk idékatalog, som beskriver hvordan politik kan blive til handling gennem strategier og projekter. Når politikken er vedtaget tages der stilling til hvilke konkrete handlinger der skal gennemføres.

BEGREBER OG DEFINITIONER

Hvad er bæredygtighed og grøn omstilling?
I denne politik definerer vi begreberne således:

GRØN OMSTILLING:

Omstilling til grøn energi og bæredygtig produktion.

ENERGIKILDER:

- **GRØN ENERGI:** Energi, der er trukket direkte fra solen (vind, vand og sol), uden brug af forbrændingsprocesser og uden udledning af CO₂.
- **FORNYBAR ENERGI (GUL):** Biomasse, der kan fornyes, men som ved forbrug udleder CO₂. Kaldes ofte i andre sammenhænge for CO₂-neutral energi, fordi biomassen i produktionsfasen optager CO₂ fra omgivelserne.
- **VEDVARENDE ENERGI:** En fælles betegnelse for grøn energi og fornybar energi.
- **FOSSIL ENERGI (RØD):** Olie, kul og naturgasser, som findes i begrænset omfang, og som frigiver CO₂, der ellers har været bundet i energikilden i tusindvis af år.

BÆREDYGTIGHED:

Løsninger, der sikrer, at Jordens ressourcer, biodiversitet og øko-systemer kan bevares til de kommende generationer.

CIRKULÆR ØKONOMI:

En økonomi er cirkulær, når den bevarer eller regenerer værdien af produkter, komponenter og materialer på højest mulige niveau i enten et teknisk eller biologisk kredsløb.

DEN GLOBALE OG NATIONALE DAGSORDEN

Vi har en global klimakrise, som kræver handling af alle, og i Norddjurs Kommune mener vi, at vi, der har mest, må gå forrest. Derfor er vi også nødt til at forholde os til, hvad der er på den globale og nationale dagsorden.

FN'S 17 VERDENSMÅL

I 2015 vedtog FN 17 "Sustainable Goals 2030", på dansk kaldet verdensmål. De viser retningen for verdens lande, organisationer, kommuner og virksomheder, hvis fremtidige generationer skal have samme muligheder som os. Danmark har forpligtet sig til at arbejde for at nå målene.

Norddjurs Kommunes energi- og klimapolitik tager afsæt i 5 af de 17 verdensmål:

 <p>7 BÆREDYGTIG ENERGI</p>	Vi skal sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris.
 <p>9 INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR</p>	Vi skal bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation.
 <p>11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND</p>	Vi skal gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige.
 <p>12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION</p>	Vi skal sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer.
 <p>13 KLIMA-INDSATS</p>	Vi skal handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser.

EU OG BORGMESTERPAGTEN

EU har fastsat en række konkrete mål for medlemslandene. Norddjurs Kommune arbejder allerede for opfyldelse af målene i den frivillige EU Borgmesterpagt. Det betyder, at vi gennem pagten har forpligtet os til at reducere CO₂-udledningerne og tilpasse til klimaforandringer med 20 % fra år 2012 til år 2020.

NATIONALE MÅL

Regeringens klimapolitik er underlagt EU's mål for reduktion af drivhusgasser. Regeringens langsigtede mål er, at Danmark i 2050 skal være et lavemissionssamfund, som er uafhængigt af fossile brændsler (olie, kul og naturgas). Det betyder, at Danmark i 2050 skal kunne producere vedvarende energi nok til at dække det samlede danske

energiforbrug. Derfor skal energiforsyningen og transportsektoren omstilles, så de kan baseres på vedvarende energikilder, som eksempelvis vind, sol, biomasse og geotermi.

KOMMUNENS ANSVAR

Kommunen er den offentlige organisation, der er tættest på det enkelte menneske og vores virksomheder. Derfor mener vi, at vi som kommune har en særlig forpligtelse til at skabe medansvar og sammenhold om at løse opgaven. Vi har et medansvar, men vi kan ikke løse udfordringerne alene. Derfor skal vi samarbejde og prioritere vores indsats i Norddjurs Kommune. Derved tager vi ansvar i den fælles indsats på nationalt og globalt plan.

EU'S KLIMAMÅL	2020	2030*
Reduktion af drivhusgasser	20 %	40 %
Andel energi fra vedvarende kilder	20 %	27 %
Øget energieffektivitet	20 %	27 %

*) Fordelingsnøglen blandt medlemslandene forhandles fortsat

DEN LOKALE DAGSORDEN

VI HAR EN VISION

Norddjurs Kommune har en vision med fire temaer:

- Et liv med muligheder
- Alle med
- Vækst i job
- Gode forbindelser

Formålet med Norddjurs Kommunes vision er at skabe et fundament for vores fremtidige politikker og strategier. Derfor tager energi- og klimapolitikken også udgangspunkt i den overordnede vision og har til formål at realisere denne ved:

- > **ET LIV MED MULIGHEDER:** at sikre vores værdier, så vi kan leve i tryghed, og ved at skabe nye rekreative muligheder i nærområdet og understøtte de gode projekter og initiativer, der findes lokalt.
- > **ALLE MED:** at alle løfter i flok og tager ansvar for at gøre den nødvendige forskel i respekt for vores forskellige evner og muligheder. Fra det enkelte menneske til forening, virksomhed og myndighed.
- > **VÆKST I JOB:** at skabe rum for at udvikle og fremme vores erhverv indenfor cirkulær økonomi og grøn omstilling samt skabe grobund for innovation og udvikling af nye løsninger.
- > **GODE FORBINDELSER:** at tillade udviklingen af nye fleksible og innovative transportløsninger, der tager udgangspunkt i lokale behov. Og ved at give grobund for nye værdiskabende relationer og fællesskaber.

SAMMENHÆNG MED KOMMUNENS OVERORDNEDE STRATEGIER:

Energi- og klimapolitikken lægger sig op ad udviklingsstrategien for Norddjurs Kommune, der blev vedtaget i 2016. Heraf fremgår bl.a.:

- Norddjurs Kommune vil gerne være en af de første kommuner, der har en klar vision og strategi om at være bæredygtig og grøn overalt i kommunen.
- Klimatilpasning og rekreation skal forenes.

Politikken har desuden en klar sammenhæng med Lokal Agenda 21:

”Dagsordenen for det 21. århundrede handler om bæredygtig udvikling. Planlægningen skal give kommende generationer mindst lige så gode vilkår for at leve og udvikle sig, som vi har i dag. Vi vil skabe sammenhæng og synergi i spændingsfeltet mellem miljø, klima, vækst og udvikling. Enhver indsats skal skabe udvikling og gode livsbetingelser for mennesker og natur.”

SAMSPIL MED ERHVERVSPOLITIKKEN:

Energi- og klimapolitikken skal ses i samspil med erhvervspolitikken, der har til formål at sætte rammerne for den erhvervspolitiske indsats gennem strategiske partnerskaber til gavn for udvikling og vækst.

Når energi- og klimapolitikken skal omsættes til strategi og handling, kan den bidrage positivt ikke kun til besparelser på driftskontoen, men også til udviklingen af det lokale erhvervsliv.

Norddjurs Kommune er en produktionskommune. Lokale virksomheder har kompetencer og faciliteter til at bidrage, når vi eksempelvis skal udvikle klimatilpasning, energirenovere, producere ny grøn energi, øge genanvendelsen og omstille vores transport og varmforsyning til grøn energi.

Virksomheder i Norddjurs Kommune er first-movers på mange områder inden for grøn omstilling, og strategiske partnerskaber rummer et potentiale for yderligere innovation og vækst. Det kan for eksempel være inden for udvikling af bæredygtige produkter og forretningsmodeller, der kan indgå i den cirkulære økonomi. Norddjurs Kommune har allerede flere succesfulde virksomheder inden for genanvendelse. Det rummer store muligheder for, at vi kan indtage en førerposition på området.

En stor landbrugssektor giver mulighed for innovative partnerskaber, der kombinerer en grøn omstilling med forskning og udvikling af nye produkter og services, der kan styrke væksten og højne sundheden i Norddjurs Kommune.

SAMSPIL MED KOMMUNEPLANEN:

Energi- og klimapolitikken skal udmøntes i handlinger med respekt for de rammer, som fastsættes i Kommuneplan 2017.

HVAD BETYDER DET FOR OS?

At handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser betyder, at vi skal reducere vores energiforbrug her og nu og begynde omstillingen til grøn energi.

KREATIVE LØSNINGER, DER KAN MERE

Energiomstilling og klimatilpasning er så meget mere end strøm og diger. Det er bedre boliger, lokalområder, grønnere byer, spændende og afvekslende byrum, fleksible transportmuligheder, erhvervsfremme og turisme.

En robust kommune er et sted, hvor vi trykt kan bo, arbejde og drive virksomhed uden risiko for at få oversvømmet vores boliger og produktionsapparater.

Det er også et sted, hvor virksomheder kan vækste og skabe nye job - ikke mindst, hvis de formår at følge med tidens krav om cirkulær økonomi og grøn omstilling.

Vi skal fortsat sikre en god infrastruktur, men vi skal have de bæredygtige briller på, når vi gør det. Det har ikke kun betydning for klimaet. Det vil også give os alle et sundere sted at bo og tilføre værdi for virksomheder, der ønsker at dokumentere deres bæredygtige produktionsvilkår.

> **STØRRE LIVSKVALITET FOR ALLE:**

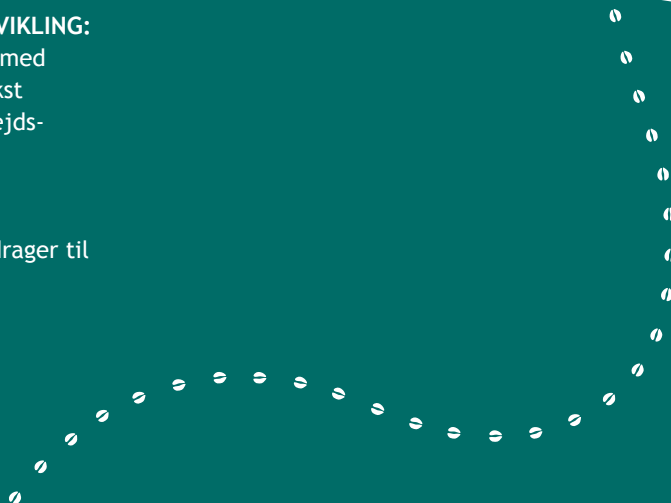
- Afvekslende byrum og landskaber med flere rekreative muligheder
- Mindre støj og partikelforening fra trafikken, dvs. bedre sundhed
- Bedre muligheder for at tilrettelægge livet fleksibelt
- Bedre komfort og indeklima i de energirenoverede bygninger
- Næste generation gives de samme muligheder for et godt og trygt liv
- Sammenhold om fælles udfordringer.

> **BEDRE ØKONOMI:**

- Besparelser på elregningen
- Færre skader på vores materielle værdier og dermed lavere forsikringspræmier
- Tryghed i sikre boliger og erhvervsbygninger, som bevarer værdien

> **ET ERHVERVSLIV OG EN KOMMUNE I UDVIKLING:**

- Robuste og innovative virksomheder med mulighed for kompetenceløft og vækst
- Fastholdelse og udvikling af nye arbejdspladser
- Lettere at tiltrække arbejdskraft og tilflyttere
- En stærkere landbrugssektor, der bidrager til løsninger på klimaudfordringen.

DE AKTIVE SAMARBEJDER

Vi er gode til at samarbejde her på Djursland både internt og eksternt. Men det kommer ikke af sig selv. Ildsjæle skal næres, netværk og viden skal udbygges. Det tager tid, og det skal give mening.

Det kræver mod at åbne op for nye initiativer, før de er færdigpudsede, men går vi sammen på tværs af foreninger, virksomheder, forsyninger, finansieringspartnere, myndigheder og fag kan vi skabe større og bedre resultater.

Det kan vi bringe i spil, når vi skal udvikle bæredygtige og innovative løsninger eller forretningsområder inden for energi og klima.

Når vi i samarbejde udvikler projekter, opnår vi ikke kun bedre løsninger og et bredere ejerskab. Vi løfter vores samlede vidensniveau og får stærkere fællesskaber fyldt med engagerede mennesker, der tager ansvar for vores fælles fremtid - både lokalt og globalt. Alene kan man løbe hurtigt - sammen kan vi komme længere i den rigtige retning. Og vi får alle med!

Sporet med de aktive samarbejder ligger over de øvrige fire spor. Dette spor definerer, hvordan vi samarbejder og sikrer gennemførelsen af robuste løsninger og udvikling i de fire øvrige spor.

NORDDJURS KOMMUNE SOM EN AKTIV OG ATTRAKTIVSAMARBEJDPARTNER

Vi deler viden og læring om klima og energi lokalt - der skal være mulighed for læring i gennem hele livet.

Vi stiller os til rådighed med viden, som facilitator og som samarbejdspartner. Vi definerer udfordringerne, fremlægger potentialet og involverer alle med interesse i at finde fælles løsninger. Vi indgår i en aktiv dialog og involvering i nye projekter - og vi gør det så tidligt som muligt, så nye ideer og perspektiver kan medtages rettidigt. Vi åbner for fri idegenerering på tværs af foreninger, beboere og virksomheder i projektområder.

DE AKTIVE SAMARBEJDER OM:

**ET ROBUST
NORDDJURS**

**GRØN
TRANSPORT**

**BYER OG LAND
I UDVIKLING**

**GRØN
ERHVERVSVÆKST**

> SÅDAN GØR VI DET

Alt efter projektets og opgavens form og udstrækning tilpasses og udvikles metoder for moderne og aktivt involverende processer.

Den teknologiske udvikling går stærkt, og vi kan med fordel anvende elektroniske medier med åbne dialogportaler. Medier er også anvendelige for projekter med mange interessenter og en stor geografiske udbredelse. Vi ønsker desuden et øget fokus på betydningen af borgerinddragelse og lokalt medejerskab for at skabe resultater i længerevarende projekter.

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

12.8:
"Inden 2030 skal vi sikre, at mennesker overalt har den relevante viden og oplysning for at fremme bæredygtig udvikling og leve deres liv i harmoni med naturen."

13.3:
"Vi skal øge den generelle viden og opmærksomhed på mulighederne for både at bremse den globale opvarmning og tilpasse os klimaforandringerne. Det skal ske på både individuelt og institutionelt niveau."

ET ROBUST NORDDJURS

Vi risikerer, at veje og kældre bliver oversvømmet af havvand i Grenaa og Allingåbro, når der er stormflod. Vandet presses op i åerne, og samtidigt tøbrud vil forværre billedet. Skybrud er især en trussel for flere andre lokalområder og byer. Landbruget bliver også ramt, hvor dyrkningsjorden ligger lavt og er oversvømmelsestruet.

Kommunen handler på disse trusler gennem planer for klimatilpasning og risikostyring samt spildevandsplanen i samspil med Aqua Djurs A/S. Ørsted og Glesborg er allerede udbygget til fremtidens øgede regnmasser med løsninger, der samtidig tilfører lokalområderne rekreative værdier.

Når vi undgår oversvømmelser, kan vi desuden spare penge og leve i tryghed.

NORDDJURS KOMMUNE ER AMBITIØS OG MÅLRETTET I SIN TILGANG TIL AT KLIMATILPASSE HELE KOMMUNEN

Vi undgår oversvømmelser ved at arbejde MED vandet. Vandet bruges aktivt til at skabe rekreative muligheder for børn og voksne. Vi bruger naturens kræfter aktivt og minimerer brugen af teknologi og bygværker.

Kommunen har allerede arbejdet målrettet med klimatilpasning gennem både klimatilpasningsplanen og risikostyringsplanen og projekter. Vi fortsætter dette arbejde og søger synergier og samarbejder, der kan bibringe lokal forankring og værdiskabelse.

> SÅDAN GØR VI DET

Vi følger allerede vedtagne planer, som indeholder prioriterede handlinger. Vi arbejder på fremdrift i handleplanerne og bred lokal forankring. Det sker på baggrund af de aktive samarbejder og nye redskaber, som her kan udvikles og afprøves via borgerinddragelse.

DE AKTIVE SAMARBEJDER OM:

**ET ROBUST
NORDDJURS**

**GRØN
TRANSPORT**

**BYER OG LAND
I UDVIKLING**

**GRØN
ERHVERVSVÆKST**

13:
"Vi skal handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser."

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

GRØN TRANSPORT

Vi bor meget spredt i Norddjurs, ofte med store afstande til arbejde og indkøb. Mange kører alene i bil, og busserne er ofte halvtomme. Energieffektiviteten på transport er således lav med relativ høj udledning af partikler og CO₂ pr. person, fremfor hvis vi benyttede os mere af samkørsel.

Det aktive landbrugserhverv og industrien har også et stort energiforbrug til transport i forbindelse med den daglige produktion.

Kommunen har en mobilitetsstrategi og har omstillet dele af den kommunale flåde til elbiler, men vi kan gøre mere.

Når vi minimerer behovet for transport, reduceres miljøbelastningen pr. person og bruges der mere grøn energi til transport, vil vi få en renere luft. Vi bliver sundere, og vi får et liv med flere muligheder for at tilrettelægge vores arbejde og familieliv fleksibelt.

NORDDJURS KOMMUNE GÅR FORREST

Norddjurs Kommune arbejder for, at den grønne kollektive transport udbygges og dækker kommunen optimalt i samspil med lokale initiativer.

Vi vil have opmærksomhed på innovative løsninger, der på sigt kan være med til at forbedre transporten og mobiliteten i kommunen.

Vi understøtter lokale initiativer. Lokalområderne er meget forskellige, og transporten er præget af forskellige vilkår. Disse forskelligheder skal bruges til aktivt at finde de skræddersyede løsninger lokalt. Kommunen formidler gode idéer og initiativer på tværs af lokalsamfund, så erfaringer udveksles, og løsninger udbygges.

> SÅDAN GØR VI DET

Vi udvikler transporten i Norddjurs Kommune ved at samarbejde lokalt og på tværs af kommunegrænser, da kollektiv trafik og mobilitet også er et regionalt anliggende. I Norddjurs vil derfor medtage vores lokale behov i de tværkommunale samarbejder.

Samtidig vil vi fortsætte arbejdet med energioptimering og grøn omstilling af kommunens egne køretøjer.

DE AKTIVE SAMARBEJDER OM:

ET ROBUST
NORDDJURS

GRØN
TRANSPORT

BYER OG LAND
I UDVIKLING

GRØN
ERHVERVSVÆKST

9.C:
"Vi skal forøge
adgangen
til informations- og
kommunikations-
teknologi."

9.4:
"Inden 2030 skal
vi opgradere infrastruktur
og industri for at gøre dem
bæredygtige med mere effektiv
udnyttelse af ressourcerne og
større brug af grønne
teknologier..."

11.2:
"Vi skal give alle
mennesker adgang til
sikre, tilgængelige
og bæredygtige
transport-
systemer."

11.6:
"Inden 2030 skal
vi reducere den
gennemsnitlige
miljøbelastning
pr. person..."

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

9 INDUSTRI, INNOVATION
OG INFRASTRUKTUR

11 BÆREDYGTIGE BYER
OG LOKALSAMFUND

BYER OG LAND I UDVIKLING

Vi har mange privatejede mere eller mindre miljøbelastende energiforsyninger i de mindre landsbyer og på landet, fx oliefyr, da omstilling er op til den enkelte husstands privatøkonomi. Ofte er energiforsyningen afhængig af ikke-fornybare fossile brændstoffer. Er man motiveret for en grøn omstilling, kan det være svært at låne penge til den, måske på grund af beliggenheden.

Selvom vi umiddelbart har meget plads, så er det alligevel en udfordring at ændre arealanvendelse til for eksempel nye klimatiltag og fælles bæredygtige energiforsyninger.

Når vi får alle med til at udvikle klimatilpasninger og omstille til grøn energi, opnår vi meget mere end en renere luft og en mere bæredygtig verden. Vi opnår samhørighed og en oplevelse af at leve et robust sted, der kan klare verdens udfordringer. Vi skaber lokale fællesskaber, der har lyst til at blive sammen, og vi får lyst til at blive boende.

NORDDJURS KOMMUNE TAGER ANSVAR FOR LAND OG BY
Som kommune søger vi i samarbejde med varmegværker og lokale aktører at fremme den grønne omstilling der,

hvor eksisterende fælles forsyning ikke er tilgængelig. Vi skal understøtte det enkle og nemme liv på landet med attraktive løsninger i lokale ejerformer.

Vi støtter initiativer for bæredygtigt byggeri og bæredygtige lokalsamfund, herunder rekreative klimatilpasninger. Vi arbejder i fællesskab med dem, der bor i lokalområderne, om at udvikle løsninger på vores energi- og klimaudfordringer, der er så robuste som muligt for ændringer i lovgivning, afgiftsstrukturer og ny teknologi.

Vi er alle fleksible i forhold til at finde både den nødvendige plads og finansieringsmuligheder, fordi vi erkender det fælles ansvar.

> SÅDAN GØR VI DET

Vi arbejder med proaktiv planlægning, hvor borgerne inddrages tidligt. Vi skaber lokalsamfund i balance, som både er klimatilpassede og energieffektive.

Vi gennemfører en strategisk planlægning for energi og samarbejder i hele kommunen. Her skaber vi overblik over konkrete behov og handlingsmuligheder for den grønne omstilling.

DE AKTIVE SAMARBEJDER OM:

ET ROBUST
NORDDJURS

GRØN
TRANSPORT

BYER OG LAND
I UDVIKLING

GRØN
ERHVERVSVÆKST

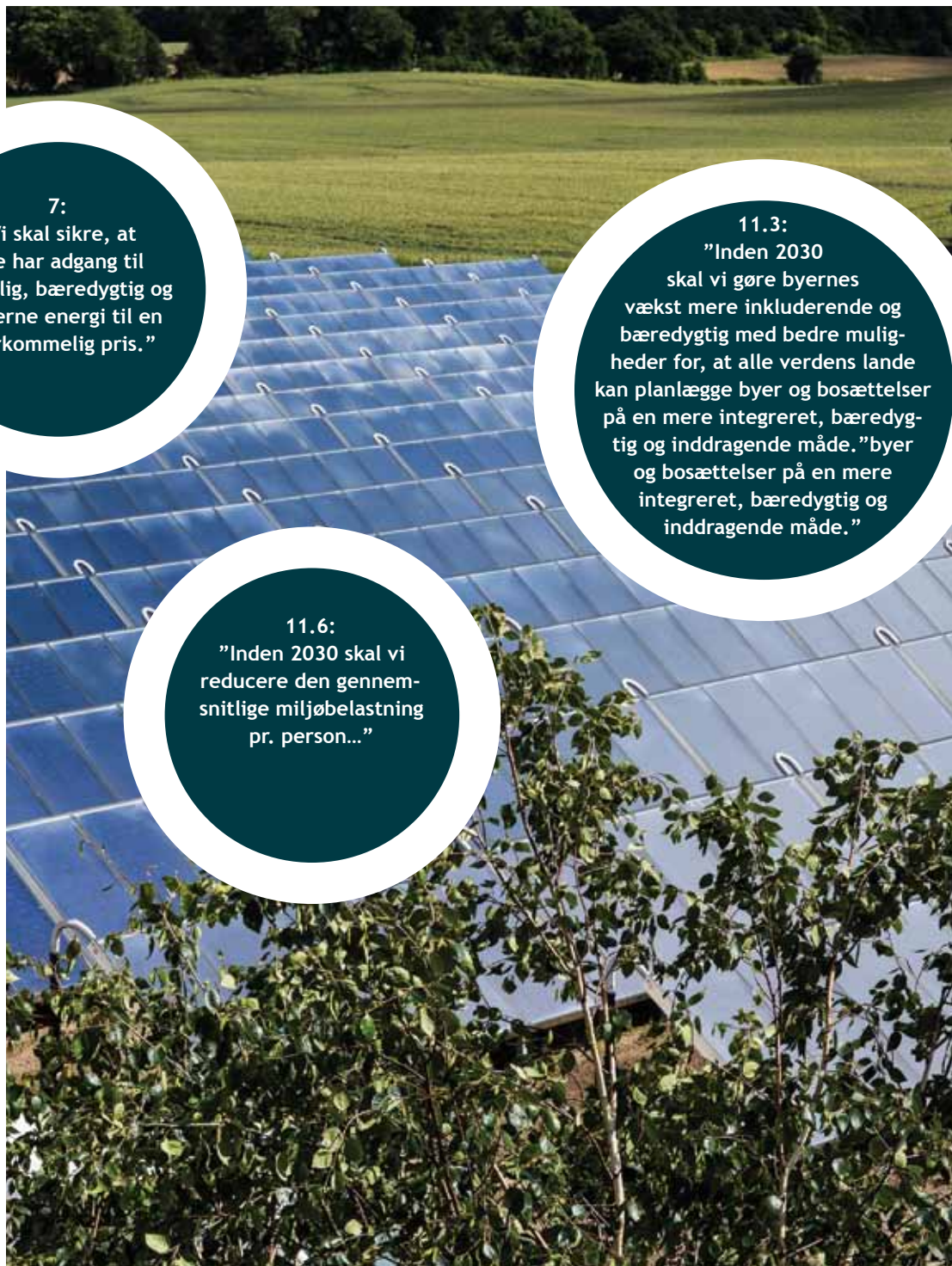
7:
"Vi skal sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris."

11.3:
"Inden 2030 skal vi gøre byernes vækst mere inkluderende og bæredygtig med bedre muligheder for, at alle verdens lande kan planlægge byer og bosættelser på en mere integreret, bæredygtig og inddragende måde." byer og bosættelser på en mere integreret, bæredygtig og inddragende måde."

11.6:
"Inden 2030 skal vi reducere den gennemsnitlige miljøbelastning pr. person..."

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

GRØN ERHVERVSVÆKST

Cirkulær økonomi, synergi og grøn omstilling i virksomheder rummer et stort vækstpotentiale. Men det er krævende og sker kun, hvis ledelsen er motiveret, og hvis der ikke er strukturelle forhindringer.

Vi har allerede veletablerede virksomheder inden for genanvendelse af materialer, men dette fokus har potentiale for udbygning med fokus på cirkulær produktion og økonomi. Vores byggebranche er desuden i gang med at udvikle og tilbyde bæredygtige byggerier.

Varmeværkerne i Norddjurs er i dag CO₂-neutrale. Landbruget er allerede en stor leverandør af halm til varmekærkerne og har potentiale som leverandør af råstoffer til produktion af biogas og biobrændsel. Landbruget har også mulighed for at udbyde arealer til produktion af grøn energi.

Når vi sammen udvikler cirkulær økonomi og synergi, samtidig med at vi er mere end selvforsynende med grøn eller fornybar energi, sparer vi på Jordens ressourcer,

forebygger klimaforandringer og sikrer fortsat produktion og vækst i vores virksomheder.

KOMMUNEN INDGÅR I SAMARBEJDER

Forsyningsvirksomhederne skal være klar til at forsyne virksomheder med stabil, sikker og grøn energi uanset i hvilken form og mængde, det er nødvendigt. Lokale fjernvarmewærker får et medansvar for at vejlede ejendomme, der ligger uden for det nuværende forsyningsområde, med henblik på at få flere til at omstille til vedvarende energi. Landbruget får hjælp til at reducere forbruget af brændstof og forbedre deres CO₂-regnskab.

I stærke samarbejder med virksomheder og borgere understøtter vi udviklingen af cirkulære forretningsmodeller, bæredygtigt byggeri og grøn omstilling. På den måde kan vi støtte op om bæredygtige produktionsformer.

Kommunen er en offentlig virksomhed, der går forrest og efterspørger dokumenterede bæredygtige produkter, energi og ydelser. Vi udviser dermed ansvarligt forbrug.

DE AKTIVE SAMARBEJDER OM:

ET ROBUST
NORDDJURS

GRØN
TRANSPORT

BYER OG LAND
I UDVIKLING

GRØN
ERHVERVSVÆKST

> SÅDAN GØR VI DET

En strategisk energiplan for Norddjurs Kommune vil afdække, hvordan vi kan effektivisere energiforbruget og -forsyningen, bl.a. gennem samarbejde. Her afdækker vi muligheder og skaber rammer for lokal forsyning fra egen eller fælles forsyningskilde, understøttet af lokale virksomheder og selskaber. Vi skaber overblik, sammenhæng og synergi mellem Grenaa By, øvrige fjernvarmeområder samt ejendomme på landet.

En strategisk energiplan for Norddjurs Kommune skal understøttes af en planlægning for energitekniske anlæg. Vi vil arbejde for, at den type anlæg opnår lokal forankring og ejerskab.

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

7:
"Vi skal sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris."

12:
"Vi skal sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer."

12.7:
"Vi skal fremme bæredygtig offentligt indkøb i overensstemmelse med nationale politiske beslutninger og prioriteter."

12.6:
"Vi skal opmuntre virksomheder til at arbejde bæredygtigt."

12.5:
"Inden 2030 skal vi nedbringe affaldsmængden betydeligt gennem forebyggelse, reduktion, genbrug og genanvendelse."

ENERGI- OG KLIMAPOLITIKKENS UDMØNTNING

Denne politik er rammesættende. Når den skal omsættes til strategi og handling, vil der blive taget højde for:

- aktuel lovgivning
- ændrede afgiftsstrukturer
- nye teknologier

Dette er nemlig forhold, som kan få stor betydning for, hvad der er muligt at gennemføre.

Det vil være nødvendigt at arbejde med dynamiske strategier, der hurtigt kan tilpasse sig disse udefra kommende

påvirkninger. Det vil sikre, at vi kan gribe mulighederne, når de byder sig og kan handle på de korrekte forudsætninger. Der er udarbejdet et dynamisk idekatalog i forbindelse med udarbejdelsen af energi og klimapolitikken. Dette katalog udbygges i år 2018 til et dynamisk handlekatalog.

Slutteligt ses sammenhængen mellem kommunens overordnede vision, denne energi- og klimapolitik og dens udmøntning i strategier og planer med efterfølgende handlinger og udbytte.

MILJØ- VURDERING

Ifølge lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017, skal alle fysiske planer, som skønnes at få væsentlig indvirkning på miljøet, miljøvurderes.

Politikken giver ikke mulighed for større anlægsprojekter, der er omfattet af lovens bilag 1 og 2. Politikken påvirker ikke et internationalt naturbeskyttelsesområde og politikken får ikke en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i lovens bilag 3.

Norddjurs Kommune har foretaget screening af nærværende Energi- og klimapolitik og vurderer som planmyndighed, at den ikke vil få væsentlig og negativ indvirkning på miljøet, og den skal ikke miljøvurderes.

Norddjurs Kommune
Torvet 3
8500 Grenaa
Tlf. 89 59 10 00